

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Iparfejlesztés és kivándorlás.

Az egész magyar társadalom érdeklődéssel, izgalommal lesi két tőlünk egészen idegen nép élethalálharcát, melyet Ázsia távol keletén vivnak. Aki csak nem analfabéta lapot vesz és lázas izgalommal olvassa az oroszok és japánok harczeit. A nyugodt és elfogulatlan szemlélő álmétkodva nyomozza, hogy miért érdekelheti a magyar társadalmat olyan mélyen ezeknek a tőlünk teljesen idegen népeknek a harca. Hisz a küzdő felek egyike előttünk csaknem teljesen ismeretlen, a másika pedig épen ellenszenves. Felületesen szemlélve nem találunk rá semmi elfogadható okot, hogy ily mély érdeklődést keltsen bennünk ez a küzdelem, de ha mélyre pillantunk a dolognak és azt keressük, hogy mi idézte elő a harcot s megtaláljuk rá a feleletet, hogy a harc oka: a föld, a föld, melyen megélhetést kell találnia a japán nemzet azon millióinak, melyek már éhen vesznének a túlnépesedett sziget országban, akkor egyszersmind megtaláltuk annak az érdeklődésnek okát is, mellyel kíséri a küzdelmet a művelt magyar társadalom.

A magyar nemzet is óriási élet-halál-

harcot folytat a hetvenes évek óta. Ebből a harcból nem hallatszik ágyúk dőreje, fegyverek zaja, de azért a statistika, mint ennek a harcnak hadi tudósítója, havonként és évenként közli velünk a veszteségi kimutatásokat. Sajnos, amióta tart a küzdelem csakis veszteségről tud számot adni. Számot ad róla, hogy mennyit veszítettünk a kivándorlottakban, akik örökre elszakadtak a magyar nemzet testétől, mert az anyaföld nem tudott nekik kenyeret, megélhetést adni. Ezek a kivándorlottak a magyar nemzet élet-halálharcának áldozatai, elesettei. Áldozatai annak a közgazdasági küzdelemnek, amelyet napról-napra fogyatkozóbb erővel viv meg a magyar nemzet.

Különben tévedtünk a kifejezésben, nem is vivja ezt a harcot a magyar nemzet, hanem csak szenved, nem is küzd a veszteség ellen, hanem erőtlén karokkal tűri, hogy miként indul boudásnak a nemzeti fest, mint az önmagával tehetetlen sebesült fásultan szemléli vére hullását.

Egészséges, küzdelemre alkalmas nemzet nem tűrhethné tétlenül azt, hogy évenként százezerek hagyják el az anyaföldet, mert nincs munka, nincs kenyér. A megköltözött kezű magyar nemzet a helyett, hogy

amint ezt az ép ész diktálja, munkát, új kereselforrásokat adna népének, szerződést köt fiainak elszállítására.

Önmaga segíti a kivándorolni szándékozókat tervük megvalósításában, teszi könnyebbé az anyaföldtől való elszakadást

A magyar állam, mint mostoha anya a felcseperedett gyermekeket, kiüzi házából saját fiait, megfosztja önmagát a munkás, az erős karok millióitól.

Vajjon mi indíthatja a magyar államot erre? Mi kényszerítheti erre a harakirire? Bizony nem más, mint az a rettenetes helyzete a magyar nemzetnek, hogy valahányszor saját külön érdekei védelmére kellene intézményeket létesítenie, mindannyiszor útját állja, a tenni, mozdulni akaró karokat mindannyiszor lenyűgözi egy, a nemzeti czélokért küzdőnél hatalmasabb akarat.

Egy, a magyar állam fejlődését szinte féltékeny szemmel vizsgáló erő valahányszor csak előkészületeit veszi még csak észre valamely czélszerű intézménynek, mely hivatva lenne elősegíteni a magyar nemzet speciális érdekeit, mindannyiszor siet csirájában lerombolni azt. Hogyan lehetne ipart, kereskedelmet fejleszteni, hogyan lehetne új kereseli forrásokat nyitni a magyar nép

TARCSA.

A Duna – Tisza csatornáról.

Talán nem lesz érdektelen olvasóink előtt, ha a „Műszaki Világ“ ismertetése alapján elmondunk egyet-mást a tervezett, híres csatornáról, melyből megláthatjuk, hogy milyen reménységgel nézhetünk ezen csatorna kiépítése elé.

Koltör László tervező mérnöknek a Duna- és Tisza közötti vízhasználati csatornára vonatkozó tanulmányát ismertetjük az alábbiakban:

Ha Magyarország folyamrendszeré hajózási szempontból tekintjük, feltűnik, hogy az e-ak kelet felé biztosít czélszerű hajózási összeköttetést, a nyugat felé pedig — nyersterményeink egyedüli kiviteli irányában — a hajózás a hegymenet által mindig nehezítve volt, mi a Tisza és mellékfolyóira nevezve a nagy kerülő utak által kétszeresen is érvényesül.

Már Mátyás király óta többször foglalkozott az ország a Duna és Tiszának hajózó-csatorna általi összeköttetésével, melyre az országgyűlések a magánvállalatot mindenféle előnyökkel buzdítani igyekeztek.

Végre 1368-ban, megunva az eddigi meddő kísérleteket, a kormány maga intézkedett a Duna—Tisza csatorna tervezéséről, mely három alternatívában nyert kifejezést; ugymlüt:

1) Az első alternatív terv, a Duna kis vizéből kiindulva, Budapestről, Gubacs, Soroksár, Haraszti, Ócsa, Dabas, Baracs, Kerekegyház, Ágasegyház, Orgovány, Bugac, Mörizsgát és Felegyháza irányában vezetve, Csongrádnál a Tiszába torkolodnék. A 156 kilométer hosszú vonal hékamarás zsílipékkal ellátott tartány útján szállna le 20 méter eséssel a Dunától a Tiszához. Ezen csatornaterv biztosan ugyan minden körülmények között a szükséges hajózási vizet a Dunából, de igen nagy hátrányára szolgálna a pestmegyei magas lúthomokok átszelése, főképen Baracs és Kerekegyháza vidékén, mi nemcsak a csatornaszelvény állandósítását gátolná, de a roppant nagy földmozgósítás által az építést is nagyon nehezítené.

2. A második alternatív terv, mely egy első vagyis vízválasztó tartányból — 12 méter magasságban a Duna kis vize felett indulna ki — a Dunával négy, a Tiszával 9 kamarás-zsílipés tartány útján köttetnék össze. Ezen rendszer a hajózási tápvizet egy, Kocskemét és Felegyháza között betorkoló és 200 kilométer hosszú Sajó-levezetési csatorna által kapná a felső tartányba.

Ezen második alternatív terv sem ajánható a kivételre, mert a tápcatorna igen nagy hossza költséges és veszélyes.

Arra, hogy úgy az 1. alternatívának nagy földmozgósítása, mint a 2. költséges és veszélyes tápcatornája elimináltassék, szolgálja egy harma-

dik alternatív terv, mely a másodiknak nyomjelzését és niveau-viszonyait követve, a Dunából külön vízemeléssel nyerné a tápvizet. Ezen csatornatervezet az építési költséget jelentékenyen redukálná, de nagyban emelné az üzem-kiadásokat.

Mind a három alternatívánál a szegedi csatornaág is megfelelő alacsony vagy magas niveau-ban tervezetett.

Ezen gyorsan elkészült tervek se a kormányt, se a törvényhozást ki nem elégítették és így a hajózó csatornák elejtésével, lázas tevékenységgel a vasúthálózat kiépítése lett felkarolva.

Legutóbb a magas kormány részéről a hajózó csatornák újból tanulmány tárgyává estek és mivel eddig a szolnoki irány alig lett megalatva, ennek nyomjelzése szinte elrendeltetett, miáltal a közfigyelem is feléje irányított. A cs. és kir. katonai földrajzi intézet térképein ezen irány következőkben állapított meg: Szolnok—Töszeg—Czepléd—Alsó Nyáregyháza—Pothara-zti—Alsó-Pakony pusztá—Haraszti (esetleg Soroksár) Soroksári Duna—Budapest.

A csatorna a Tisza vizéből 780 m. legkisebb niveauval indulna ki, felkapaszkodna A.-Nyáregyházánál a 1400 magas vízválasztóra, melyből újból leszállva, Harasztnál pedig a 960 m. magas Duna vizére szállana le.

A Tiszától a vízválasztóhoz legalább 54 m., a Dunától pedig mintegy 40 méter emelés szükséges. Ezen összesen 94 m. magas lépcsőzetet

fölöslegének, akkor midőn az állam akarata nem csupán önmaga érdekei védelmére irányul, midőn minden egyes állami szerv nemzeti irányú működését megbénítja egy idegen akarat, mely idegen érdekek védelmére hol nyíltan, hol titokban, de mindig alkalmas időben cselekszik.

Egy tisztán agricultur állam népsűrűségét maga a föld kiterjedése, térfogata és művelésre való alkalmas volta határozza meg. Midőn már a mezőgazdaságot belterjesebbé tenni nem lehet, a föld megállítja a további népszaporulatot, mert nem bír már többet eltartani. Az észszerűség azt kívánja ebben a stádiumában a fejlődésnek, hogy az állam közbelépjen és új életforrásokat nyisson meg a népszaporulat számára ipar és kereskedelem fejlesztése által, mert ezek a termelési ágak összhangban az agriculturával még képesek a népességnek kétszeresét is ellátni. Ámde mit tesz a magyar állam? Állítólagos iparfejlesztési működése a szükséghez képest elenyésző, úgyszólván semmi, mert az erre szükséges anyagi erőket elnyelik a költségvetés megállapításánál oly kiadások, amelyek idegen érdekek előmozdítására valók, de amelyek elől nincs menekvés, mert nincs meg a souveren akarat.

Elég egy pillantást vetnünk a magyar állam legutóbbi költségvetésére és tisztában vagyunk vele, hogy miért nem telik a nemzetfejlesztő intézményekre, hogy miért kell sorvadnia azoknak. Ez a körülmény okozza aztán, hogy a magyar állam nem képes fiait önmagának megtartani és intézkedései ma már csak odairányulnak, hogy valami úton-módon államilag irányítsa a kivándorlást.

Iparfejlesztés, élénk kereskedelmi élet teremtése még az állam erejének megfeszítése árán, még súlyos áldozatokat kívánó gazdasági harcok árán is lenne a mélyreható orvosság, mely még segíthetne. Okáról

alig 13 hajószilip küzdhetné le, ezek tápere pedig a Dunából lenne mintegy 40 m. magasra emelendő, mi az üzemműködést tetemesen szaporítaná. A Gerje, Perje, Zagyva és néhány apró erek a tápvízszolgáltatásra nem alkalmasak.

Marad még egy olcsóbb módja a tápvízemelésnek a Koltor terve szerint elzárandó soroksári Dunában nyerendő vizierő útján.

Mindamellettt ezen vonal rövidege pillanatnyi figyelmet ébreszt fel, mert hossza Szolnoktól Budapestig 112—115 km., tehát jóval rövidebb, mint a csongrádi és szegedi vonal, amennyiben csak a Felső-Tiszára vonatkoztatjuk relációját.

De tekintve, hogy a Tisza már Szolnok és Csongrád között és ezen felül még inkább a huzamosan tartó alacsony vízállások folytán gyakran nem hajózható, a mi leginkább a fontos oszi hajózási idenyt sújtja, továbbá mivel hivatalos adatok alapján a Tisza fellelé csak Csegéig hajózható: nem lehet ez idő szerint Szolnokot se biztos hajózási pontnak, de még kevesebb gőzpontnak tekinteni. Mert lehetetlen a Tisza 338 km. hosszú alsó részének hajózását Szolnokon át Budapest felé terelni.

Azonkívül a Körösök és a Maros az Alsó-Tiszával együtt az Alföld hajózási kérdésének oly nagy és fontos részét képezik, hogy ezek Szolnok

kellene gyógyítani a bajt, nem pedig a betegség következményeit reperálgatni, mert holmi háziipari kísérletek, egyes iparágaknak nyújtott csekély állami támogatások eredményre sohasem vezetnek.

A magyar társadalomnak pedig fel kell ébrednie álmatagságából, észre kell vennie vére hullását és rá kell szorítania az állam kormányzatát olyan közgazdasági politikára, amely hivatva lesz gyökeresen orvosolni a nemzetet sorvasztó bajt.

Tudatára kell ébrednünk annak, hogy mi egy óriási harcot vivünk, egy rettenetes küzdelmet, amelyben nemzeti nagylétünk reményei hullanak porba, vesznek el azokban a kivándorlott százezrekben, akik elszakítottak a nemzet testétől és idegen kultúra szolgálatába állva, erős, munkás karjaikkal idegen nemzet nagyságát, dicsőségét, boldogságát munkálják a silány megélhetés béréért.

A gondolkozó fő irigységgel vegyes bámulattal szemléli annak a távol keleti népnek, a cultura ösvényét alig 50 év óta taposó japán nemzetnek nagy harcát, melylyel megteremti tovább fejlődésének alapjait, kockára teszi eddigi eredményeit azért, hogy a szaporodó nemzeti millióinak új földet, új kenyert teremtsen. Mandzsuria japán vértáza földje lesz alapja a japán nemzet kelet-ázsiai hegemoniájának, nemzeti nagylétének.

Mi irigységgel nézhetjük a saját husárvai fiait tapláló japán nemzetet, irigyelhetjük tőlük azt, hogy saját akaratukon felül nem uralkodik felettük más akarat, ez az akarat pedig megteremti számukra azt a nagy jövőt, amelyet mi akarat hijával lévén, örökre elveszítünk.

Mi nem szerezhetünk fegyverrel új földet, új hazát, mint Japán, de erős akarattal, nagy nemzeti munkával igenis teremthetnénk oly intézményeket, amelyek biztosítanak a megélhetést itt e hazában azoknak is, akik

vidékét a hajózási forgalomban és ennek minden kérdéseiben aránytalanul túlszárnyalják. Szolnok vidéke a fővárostól alig 100 km. távolban fekszik, kitűnő vasúti összeköttetések birtokában, meg kitűnő hajóutat Csongrád irányában már úgy is kap, melyen se időben, se díjban hátrányt szenvedni nem fog. De egész ellenkezőleg áll ezen kérdés az Alföld déli és közép részére nézve, melyek helytelen csatorna- és vízhasználati politikával létükben veszélyeztetnének.

Ha még tekintetbe vesszük, hogy a szolnoki irány még Nagy-Körös, Kecskemét, Felgyhaza és Szabadka városokat egészen felrelyugná, világos, hogy Szolnok csak akkor lesz mint hajózáscsatorna-kiindulási pont szóba hozható, ha majdan a Felső-Tisza nagy arányokban kifejlődött víziút forgalmának lebonyolítására a csongrádi csatorna már nem lenne képes és ezen, de csak ezen útból kellene a Felső-Tisza és Budapest között egy új hajózási vonalat létesíteni.

Ezen eszázadokkal távol eső időt Szolnok vidéke nyugodtan várhatja, mert hasznát a túlságosan lepcsőzetes és nehezen táplálható — száraz — csatornától, mely Szolnokot Budapesttel egyenesen összekötne, nem várhat. Különlően a vonal nyomjelzése elég világosan fog létesítése ellen szólni.

most kenyér hiján idegenbe vándorolnak.

Ily intézmények, új munka, új kereset nélkül elveszítjük népességünk szaporulatát s annak elvesztésével elveszítjük még reményét is annak, hogy a magyar nemzet valaha nagy, erős és hatalmas államot alkosson.

—i.

Búcsú-estély.

Napjainkban, amikor annyira meglazultak a baráti kötelékek, hogy két-három valódi jó barátot alig lehet találni: kétségtelenül feltűnő jelenség számba jöhet az a szépen sikerült búcsúestély, amelyet a „Kath. Olvasóegylet” a körünkől Szentestire távozó nt. Wimmerth Béla s. lelkész, volt érdemes választmányi tagjának tiszteletére rendezett szept. hó 26-án. Követve az ünnepelt szerénységét, az estély lefolyásáról röviden számolunk be.

Király János egyleti elnök és Veverán István egyleti jegyző által kibocsátott iven a vacsorára előjegyezték magukat, az előjegyzés sorrendje szerint a következő vendégek: Pap Peter, Nagy Lajos, Ft. Lévy Mihály, Merva Imre, Mészáros István, Lukács Gyula, Véli Miksa, Temesközy Gerzson, Zsigmond Antal, Hints József, Tantossy Kálmán, Muesy Alajos, Moravec István, Galló Pál, Gáspár Pál, Somodi István, Király Antal, Flegner János, Göndöcs N. János, Bencsik Géza, dr. Révész Geza. Elő nem jegyezték ugyan magukat, de az estélyen megjelentek: Ft. Krause Ferencz borsos-berinkei (Nograd m.) plebános, Kubinyi Béla (Ujszász), Schlosser László és Szűcs István.

A várakozásnak teljesen megfelelő izletes paprikás és a felszolgált tüzes bor bekebelezése közben és után felhangolódtak a kedélyek s a megjelentek közül többen gondolatokban, érzelmeiben gazdag toasztokat mondtak a távozni készülő jámbor lelkületű kedves papra: Ft. Lévy apát esperes plebános, Zsigmond Antal, Schlosser László, Merva István, Lukács Gyula, Pap Peter, Király Antal, Szűcs István. Az ünnepelt atondolt beszédben, meghatottan köszönte meg az estélyen kifejezést nyert megtiszteltetést.

A megjelent vendégeket, mint az összetartozandóság és emberszeretet apólóit, Ft. Lévy apát és Veverán István éltették. Ft. Lévy apatra Véli Miksa mondott egy találó toaszto.

Fesztelen intimitásban szórakoztak a búcsúztató vendégek 11 óráig, mikor is többen a „Rákóczy induló” hangjai mellett eltávoztak, míg egy kisebb csapat a későbbi órákig is együtt maradt.

A mi magunk részéről is az eltávozóknak szerencsét kívánunk s különösen becses emlékei közé sorozandónak véljük azt az itt nyert meggyőződésüket, melyeket a jó emberek nemcsak észre tudnak venni, hanem azt a kellő méltatásban is részesítik.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyeddal új előfizelést nyitunk lapunkra, melyben — mint eddig — ezután is a közérdeket fogjuk szolgálni s azokat az érdekeket szem előtt tartani, melyekkel városunk kulturális és gazdasági viszonyait — csekély erőnkkel — előn ozdítjuk.

Több mint hét éve munkálkodunk városunk előhaladásán, a felvilágosodás terjesztésén s a hazafias érzelmek növelésén. Nem dolgoztunk hijába s ha még is valami kívántni való van hatra, ha nem mindenben felettünk volna meg a követelményeknek, az a mi városunk speciális viszonyain mulik s különösen azon, hogy a tölforgató tendenciákat kerüljük, szenzacziókat nem hajhászunk, feltűnni nem akarunk.

Ajánljuk vállalatunkat közönségünk jó indulatába.

Abony, 1904. szept. 30.

Szerk. és kiadóhiv.

Az ifjúsághoz.

Nektek szól énekem, hazám ifjúsága,
Kik nem kételkedtek egy szebb jövő felett;
A kik elhiszitek, hogy az erős Isten
Áldókeze védi a magyar nemzetet.

Ezer év vihara, zsarnokok bilincse
Ha eddig bennünket össze nem törött,
Álljunk meg eztán is, rendíthetetlenül
S felve meg el minden veszély fejlött.

Körösztül küzdöttünk hosszú ezer évet,
Isten eddig azért őrzött volna csak,
Nehéz harcok után, czélunk küszöbénél
A végső küzdelmek eltörpíjanak?

Óh ne gondoljuk ezt, ne káromoljuk Őt,
Mert Isten káromlás ilyet tenni fel.
Áldjon, avagy sújtsa bennünket keze, —
Itt élünk, itt halunk, itt támadunk fel.

Sok bűnünk volt, igaz, sokat is szenvedtünk
És szenvedtek értünk Rákóczy meg Kossuth.
Szenvedéseikből — ezt ne felejtsetek —
Szabadságunk egy-egy fénylő csillaga gyult.

Temesközgy Gerzson.

MI UJSÁG?

— **Jótétemény.** Ft. Lévay Mihály apát névünnepe alkalmából a kórház és szegényház lakóit gazdagon megvendégelte.

— **Adomány.** Az „Abonyi Lajos szobor alap” javára O. K. úrhölgy által hoztam jutított 4 kor. átvételét köszönettel elismerem.

Véli Miksa.

— **Elmaradt üdvözlések.** Ft. Lévay Mihály apát, esperes plebanost névnapján számos tisztelője kereste fel lakásán; de mivel az általános szeretetnek örvendő főpap abban az időben hivatalos kiküldetésben volt, a névnap üdvözléseket nem fogadhatta. — Mi lapunk utján kívánunk öngyűlöletének sok szerencsés névnapokat, jóegészséget és hosszú életet, hogy eszméit, melyek az egyház és haza felvirágzását tartalmazzák, teljesebben menni láthassa.

— **Testületi gyűlés.** A róm. kath. tanítótestület rendes havi gyűlését múlt hó 30-án, délután 4 órakor tartotta meg. Schlosser László ig. tanító, testületi elnök megnyitván a gyűlést, felolvastatott a múlt tanév utolsó jegyzőkönyvét, mely a tényekkel megegyezőnek találtatván, hitelesített. — A leköszönt Javorsky Valeria jegyző helyett, tizedik tanév után, újólá Veveran István vette át a tisztséget. — A tanítók jelentései alapján az eddig beiskolázott tanulók létszáma: 1093, ebből egy tanítóra átlag jut 91 gyermek; e tanévben is az osztályonként átlag 11 gyel haladja a megengedhető legnagyobb létszámot. A gyors és alapos intézkedés a túlszűfölség ellen elodázhatatlan. — Veveran és Tantosy tanítók bejelentik Ft. Lévay apát, esperes-plebanos beleegyezését, mely szerint tanítványikat ezután az eddiginél alkalmasabb pontján, a „Szt. Anna” oltár környékén helyezik. Tudomásul vétetett. — Schlosser igazgató a mulasztók egyöntetűbb vezetése czéljából kis füzeteket oszt ki a kartársak között. Ezen praktikus újításért Rumpold köszönetet szavaztat igazgatónak. — Indítványoztatott a tantesület nagyérdemű elnökének, Ft. Lévay apátnak névnapja alkalmából való meggratulálása. E kedves kötelességek, melyet arra alkalom nyílik, a testület hármas bizottsága fog eleget tenni. — Szűcs Istvánnak a még be nem írtkozott mindennapi tankötelességekben tanúsítandó magatartást illető kérdésére nézve gyűlés azt a választ adja, hogy a tanító a túlszűfölség miatt nem szorítható az ezután jelentkező gyermekek felvételére, noha a törvény erre kötelezi. — Az élekek gyűlés 5 órakor véget ért.

— **Önkéntes árverés.** Papp Sándor építő vállalkozó, az új városrúza udvarán felhalmozva lévő egész, darab fenyőket, tűzi fat s más állvány-reszeket, kedden délelőtt 8 órakor önkéntes árverésen eladja. Esetleg kimaradó részek pénteken reggel fognak árverés alá bocsáttatni.

— **A helypénz szedéséről.** Csütörtökön dében lepett az új bérlő a helypénzszedés jogába, mely ezen időtől fogva város tulajdonává lett. Hiszük, hogy az új bérlő tisztességesen fog a közönséggel banni, az előjárás pedig hathatós támogatásban részesíti. A bérlő és a közönség között gyakran föhmerülő érdekellentétek azonban megszűnnek, ha az árusok előre, meg otthon

zsebre teszik a helypénzt s a bérlőnek egyszeri felszólítására átadják, mert elvégre a bérlő nem köteles ötször hatszor instálni valakit az őt jogosan megillető krajczárokért, miközben bizony egy kis kölcsönös gorombáskodás is megeshik. Viszont a bérlőt is figyelmeztetjük a tarifa pontos és méltányos betartására, mert csak a kölcsönös előzékenység teremthet tűrhető viszonyokat.

— **Időjárásunk.** A szept. 15-én kezdődött eső, mely négy napon át hatalmasan megáztatta a rendkívül kiszáradt földet, egészen lehűtötte a levegő hőmérsékét. Egész péntekig nem is tudott a levegő felmelegedni. Ez a körülmény azonban legkevésbé sem gátolta gazdáinkat abban, hogy a régóta várva várt kedvező alkalmat felhasználva szántáshoz vetéshez lássanak. Mivel az elvetettmag jól átázott földre szórattott el, most már meleg, napos időre volna szükség, hogy az őszifagyok beállta előtt megerősödjék, hatalmas növekedést vegyen.

— **Bortermelésünk.** A szüretetek a múlt héten megindultak, a kisebb termelők be is végezték, a nagyobb termelők azonban e héten s a jövő héten fognak szüretelni, mint hogy egyes fajok az esőzés miatt rohadni indulnak. A must ára emelkedet a heten 1—2 koronával, a mi később valószínűleg még jóval feljebb emelkedik, a mint a környékből értesülünk. Úgy látszik tehát hogy beválik ama spekulációnk, hogy nem kell a musttól minden áron szabadulnunk, az Új kereskedelmi szerződéseink meg hozzák a bor árát, csak ki kell tartani.

— **Tüzeset.** Kopeczki Lipót nagy járási szállójában a vinczellér lak, pénteken délután leégett. A tűz kiütés alkalmából, a roszkémény miatt keltekezett, az épület biztosítva volt, de a vinczellér elégett téli esésege alig ha.

— **Az újonczok,** kik június hóban lettek besorozva, október 10-ikén vonulnak be, míg az egy éves önkéntesek bevonulásának idejéül október 3-át tűzte ki a hadügyminiszter.

— **Érdekelni fogja gazdáinkat** a pénzügyminiszternek e hó 11-én kibocsátott azon rendelete, mely szerint a dohánytermelők a dohány kórokat téli legeltetésre felhasználhatják.

— **Népmozgalmi adatok.** Az elmúlt negyedévben városunk területén a születési esetek száma 150. Fiú 82, leány 68; rkath. vallású 122, ev. ref. 21, ág. hitv. ev. 1, izraelita 5. Házasság kötöttetett 16 és pedig rkath. völegény ugyanolyan vallású menyasszonnyal 9, ref. völegény ref. menyasszonnyal 2, izr. völegény izr. menyasszonnyal 4. Vegyes házasság kötöttetett 1, és pedig ref. völegény rkath. menyasszonnyal. Özvegy férfi özvegy nővel 2. Özvegy férfi hajadonnal 1. Vidékről jött 1 völegény és 1 menyasszony. Vidékre ment 5 menyasszony. (Hiába, kapósak az abonyi lányok.) Elhalt 89 egyén. Finemü 45, nőnemü 43; rkath. vallású 68, ev. ref. 17, ág. hitv. ev. 1, izraelita 3. Elhaltak: tüdőgümőkórban 20, belhurutban 18, veleszületett gyöngeségben 10, aggkorban 8, tüdőlobban 4, görcsökben 4, vörhenyben 4, agyvér ömleny folytán

2. hasi hagymában 2, gyermek-aszályban 1, agyhártyalobban 1, tüdőtagulásban 1, szivbillentyű elégtelenség folytán 1, agyszélhűdésben 1, gyomorrákbán 1, szívszélhűdésben 1, csontvelő gyuladásban 1, agylágyulásban 1, bélelzáródásban 1, ronesoló toroklobban 1, szivizom-elfajulásban 1. Halva szülött 2, megégett 2, önakasztás 1.

Eladás.

Abonyban nagyobb mennyiségű válogatott téli alma és szép dió van eladó.
Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Eladó új hordók.

1 akós 4 1/2 krért, 2, 3, 4, 5 akós 4 krajczárért literenként hitelesítve kaphatók

Barta János-nál

3-3

Szolnok, Szapárl-utca

Egy 8-as ló erejű, a legjobb karban levő Nicholson-féle gözcséplőkészlet teljes felszereléssel azonnal eladó **Hegedűs Vilmos-nál, Abony.**

Külügés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félét** fogadjunk el!

PÉNZ

4%-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANGSAMU

bankbizomány

Budapest, VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

3-5

(Válaszbélyeg.)

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy intézetünk **készpénz-kölcsönöket** ad földbirtokra 10 évre vagy hosszabb időre **5 1/2%-os** kamattal, továbbá **törlesztéses (amortizációs) záloglevélkölcsönöket**, melyek

4 és 4 1/2 százalékos kamattal

alapján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza:

4 százalékos kamatuakra nézve:

100 kor. után 10 év a. évenként 2 kor. 80 f-rel	9 " 15 "
" " " 15 " " " 9 " 15 "	7 " 35 "
" " " 20 " " " 7 " 35 "	7 " 75 "
" " " 25 " " " 6 " 35 "	6 " 35 "
" " " 30 " " " 5 " 95 "	5 " 65 "
" " " 35 " " " 5 " 35 "	5 " 15 "
" " " 40 " " " 5 " 35 "	
" " " 45 " " " 5 " 35 "	
" " " 50 " " " 5 " 15 "	

4 1/2 százalékos kamatuakra nézve:

100 kor. után 10 év a. évenként 3 kor. 10 f-rel	9 " 60 "
" " " 15 " " " 8 " 05 "	7 " 30 "
" " " 20 " " " 6 " 75 "	6 " 25 "
" " " 25 " " " 5 " 85 "	5 " 65 "
" " " 30 " " " 5 " 45 "	5 " 45 "

Ezen összegekben úgy a kamattal, mint a tőketörlesztés bennfoglaltatik és ezenfelül semmi féle kezelési költség nem számítottatik.

Ezenkívül igen előnyös kamattal mellett adunk **váltókölcsönöket**; előlegeket **értékpapírokra** és **közraktárunkba** beraktározott **terményekre** és **árúkra** a napi ár **75%-a erejéig**, csekély díj mellett közvetítjük a termények és áruk vételét és eladását.

Elfogadunk **betéteket** kamatozás végett a legelőnyösebb kamattal és visszafizetési feltételek mellett, ugyancsak minden a bankszakmába vágó műveleteket.

Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgálunk

CZEGLÉDI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK

Részvénytársaság. (Városház épület.)

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesés olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 drb. mexk. ezüst asztali kést	
6 " " " evővillát	
6 " " " evőkanalat	
12 " " " kávéskanalat	
6 " kiváló deszertkés	
6 " " deszertvilla	
1 " mexk. ez. levesmer. kanál	
1 " " ezüst tejmerítő	
1 " elegáns szalon asztali gyertyatartót	

46 drb. összesen csak 6.50

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvéttel történik az európai raktárból.

Auffenberg József, Budapest,
VII., Huszár-u. 6.

Megjelent! Első legnagyobb magyar szabászati magántanulási tankönyv 350 oldal, 10 rajzzal, fűzve: 10 korona, kötve: 12 korona, férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabászatra tanítványokat elfogadok.

Mehr Sámuel,

okleveles műszabásztanító.

Budapest, VII., Kazinczy-utca 36/H.

A város közelében 700 □-öl kiterjedésű kis föld (szőlőnek alkalmas) eladó.

Értekezni lehet özv. Aranyi Sándornénál Szelei-út 142. szám.

Ne vegyen senki hangszert,

amíg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész cs. és kir. szabadalomtulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca, 44/H.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdit jótállás mellett: köszvény, reuma, asztma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, a ki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. A hol már semmimsem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni, meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárúsióhely szétküldi utánvéttel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca, 3/a sz.

JORGÓ JÁNOS

órás, gyári raktár Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B
Levelező-lap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenmennyű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességét vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapacsióra, nickeltokban 36 órai jár.	12.00
8039. sz. valódi ezüst páncélláncz 15 gr.	1.00
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű	5.00
7939. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal	11.50
130 csm. magas	1.20
7929. sz. jó ébresztő óra	1.20

Szíveskedjék nevemre és házászámomra 75/B pontosan figyelni.

Biztos keresztet

nyújtunk minden állású egyénnek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részlet üzlet. Ajánlatok intézendők: „SORSJEGY LETÉTI BANK”-h-uz, Budapest, VIII. József-körút 16.

5 koronáért küldök 4 1/2 kiló (körülbelül 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

piperezappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. — A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvéttel küldi:

Auffenberg József,

Budapest, VII., Huszár-utca 6. sz.

Eladás.

A szelei-utca 140. és 141. sz. a. lévő Aranyi-féle ház és belsőség szabadkézből eladó Venni szándékozók Abonyban özv. Aranyi Sándornénál és Czegeleden Dr. Arany Lajosnál tudhatják meg a feltételeket.

Gőzcséplő készletek malomberendezések

Benzinmotoros cséplők bármely nagyságban olcsón kedvező fizetés feltételek mellett

Bakács Oszkár

gépgyár

Budapest, IX. Köztelek-utca 9.

Kitünően kijavított használt gőzcséplő készletek raktáron. Csere üzletek köttetnek.